

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

I. An Princeps dividere possit provincias ecclesiasticas, & episcopalem sedem in metropolitabam evehere. Quod factum à Valente Imp. in Cappadocia secunda. Hoc illicitum docuit Innocentius primus. De ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

ferendis Imperatores temperasse. Marcianus exemplo suo docuit quid sequi debeant in posterum Principes, cum Clericorum & monachorum disciplina constituenda est. Etenim cum monachorum erga Episcopos cultum & obedientiam, monasteriorum cum consensu Episcopi ædificationem, Clericorum à secularibus negotiis secessionem, & in sibi assignatis Ecclesiis assiduum & sedulam administrationem, Marcianus constitui veller; quia planè hæc capita ecclesiasticos ordines attingunt, à quibus publicam auctoritatem Valentianus senior summovertat, de his noluit legem ferre; sed satius esse putavit ut synodi decreto staturerentur. Protulit hæc capita Marcianus; quæ relecta publicè à Beroniano sacri Consistorij à secretis, in canones illius Concilij ἀνωλεξεί relata sunt. *Divinissimus & piissimus Dominus Noster ad sanctam synodum dixit: Quædam capitula sunt que ad honorem vestre reverentia vobis servavimus, decorum esse judicantes à vobis hæc regulariter potius formari per synodum quàm nostra lege sanciri.* Prudenter loquitur Marcianus, nec sibi potestatem istam decernendi arrogat, nec derogat majestati suæ; sed tamen rem totam non solum iudicio & consensui synodi, sed etiam Decreto committit.

VIII. Vnde est quòd de ritibus, ceremoniis, sacramentis, Cleri censura, functione, conditionibus, & disciplina Canones à Conciliis, & Decreta à Pontificibus Romanis, tanquam de materia sibi subiecta, frequentissimè edantur, & vix ulla proferri possit constitutio Principum, quæ hac de re lata fuerit ex mero potestatis secularis imperio. Secutas quidem hæc in parte leges publicas videmus, sed non antecessisse. Enimvero quia Clerici, non tantum quæ Clerici, sed etiam quæ cives sunt, spectantur in Republica, legibus Principum tenentur; nisi earum gratiam, aut libertate generali toti Clero indulta, aut alicui ordini, ex beneficio Regum consecuti sint. De qua immunitate, quatenus in Gallia locum habet, dicendum est alibi copiosè; & de Bonis ecclesiasticis, quatenus jurisdictioni regie subjacent. Vbi etiam expendemus, qua ratione apud nos vim obtineat dictum illud Innocentij III. quod extat in Decretalibus, scilicet de personis & rebus ecclesiasticis nullam laicis attributam esse facultatem. Sed hæc disceptatio ad præsentem quæstionem non pertinet, in qua potestatem regiam à Clericis, quæ sunt Clerici, & à rebus omnino spiritualibus & merè ecclesiasticis arcemus, præter-

quam si ad tuendos Canones exerceatur.

C A P V T V I I I.

Synopsis.

I. An Princeps dividere possit provincias ecclesiasticas, & episcopalem sedem in metropolitanam evertere. Quod factum à Valente Imp. in Cappadocia secunda. Hoc illicitum docuit Innocentius primus. De Beryo in metropolim evecta à Theodosio, quæstum in Synodo Chalcedonensi. Rescriptum probatum fuerat à Synodo Constantinopolitana. Sed rescindi iussit Princeps, si Canonibus esset adversum. Pragmatica legibus contraria, inutiles.

II. Divisio Phœnicie contraria Nicanis canonibus. Lex Principis illis adversa, rescissa à Principe, idque synodus amplexa est.

III. Iudices unà cum synodo de possessione restituenda Ecclesia Tyri pronuntiant. Sed de ordinationibus ab Episcopo celebratis iudicium integrum synodo relinquunt, quamvis iudicium ab ea latum deinde confirmet.

IV. Rescisionem rescriptorum quæ canonibus contraria sunt, à Principe & à Iudicibus petis Synodus Chalcedonensis, quod decretum à Iudicibus in synodo.

V. Canon xij. synodi securus est, ne quis Episcopus rescripta ad provinciarum divisionem impetret, penà latà in Episcopum. Discussus canon xvij. qui superiori contrarius videtur. Explicatio Zonara, civitates de novo conditas in metropoles à Principibus evechi posse. Balsamo de quibuscunque civitatibus intelligit. Alexius Comnenus canones conciliat, non rectè.

VI. Ex sententia auctoris conciliantur duo canones, ita ut nec provincias dividere, nec civitatem episcopatu ornare Principi liceat.

VII. Patriarchatus Hierosolymorum adjecta provincia, Principum rescriptis, quæ ab Ecclesia Antiochena eas distraxerant. Contentio sopita transactione Episcoporum. Quæ Decreto Iudicium & Synodi confirmata, quia mixta causa.

I. **N**VNC inquirendum restat, an saltem Ecclesiarum dignitas à Principe pendeat; adeo ut honor metropolitanicus, quem civitatibus contulerit, ad earum civitatum Episcopos manare possit. Id quidem olim obtinuisse quamplurimis testimoniis probari posset; sed uno tantum utar. Cappadocia in duas provincias secta est à Valente Imp. in odium Basilij; constituta Cappadocia secundæ metropoli in urbe Tyanorum: cujus Episcopus Anthimus synodum provincie in duas partes distraxit, invito licet Basilio, ut testatur Gregorius Nazianzenus. Sed cum Principes faciliores se præberent his innovationibus, Innocentius I. jam olim respondit Alexandro Antiocheno Episcopo Ecclesiarum statum divisionibus provinciarum à Principe factis non immutari. *Nam quod sciscitaris, inquit,*

Gregor. Naz. Orat. 10. ubi dicitur περί τῆς ἐκείνης ἐκείνου ἀπορίθηναι ἡμετέρας, ἡ Μετροπολιτικῆς, ἡ ἡμετέρας τῆς ἡμετέρας ἀπορίθηναι. Ἰνστιτ. ἡμετέρας ἐκείνου ἀπορίθηναι τῆς ἡμετέρας ἀπορίθηναι.

Concil. Chalcedon. Act. 6. ubi dicitur...

utrum divisio imperiali iudicio provinciis, ut
 dua Metropoles fiant, sic duo Metropolitanus Epi-
 scopi debeant nominari. Non ergo visum est ad
 mobilitatem necessitatum mundanarum Dei Ec-
 clesiam commutari, honorisque aut divisiones
 perpeti, quas pro suis causis faciendas duxerit
 Imperator. Ergo secundum pristinum provincia-
 rum morem, Metropolitanos Episcopos convenit
 numerari. Sed nihil proferri potest illustrius
 ea cognitione quae hac de re peracta est in
 Concilio Chalcedonensi. Phœnicia subdita
 erat Tyro civitati, quae erat provinciae me-
 tropolis. Eustathius Episcopus Beryti in
 eadem provincia, ut dignitatem Ecclesiae
 suae & urbi conciliaret, divisionem Phœni-
 ciae primae à Theodosio Principe impetra-
 vit; atque hoc pacto quorundam Episco-
 porum ordinationem, & administrationem
 Ecclesiarum, à Tyri Ecclesia ad suam tran-
 stulit. Tamen Principis rescriptum vim non
 habuit, quod attinet ad ecclesiasticam di-
 visionem, donec ab Anatolio Constantino-
 politano Episcopo, à Maximo Antioche-
 no, (ad quem Phœnicia iure Patriarchico
 pertinebat) & à ceteris Episcopis Constans-
 tinopoli congregatis haec episcopatum se-
 ctio confirmata est. Synodico Decreto
 Phorius Episcopus Tyri subscripsit, sed in-
 vitus, & excommunicatione à Synodo
 Constantinopolitana ad consensum ada-
 ctus. Itaque libello supplici rogat Marcianum,
 ut pragmaticam formam ad Praefectos
 Praetorio & ad Concilium Chalcedonense
 missam, antiqua jura Tyri Ecclesiae restituat.
 Princeps magistratibus, qui Concilio ade-
 rant, dat in mandatis ut sancto cœtui de-
 nuntiant sibi non esse in animo ut Episco-
 porum negotia secundum leges suas, sed
 juxta Canones, regantur. Quae non sunt
 intelligenda in universum de omnibus Epi-
 scoporum negotiis, sed de episcopatum
 divisione & Episcoporum ordinationibus
 huic vel illi Metropolitanano addicendis. Ita-
 que rescripto jam ipsa Principis interlocu-
 tione rescisso, sub ea conditione si Cano-
 nibus adversaretur, Iudices interlocuti sunt,
 ut canones de provincialium institutione le-
 gerentur. Sed ante lectionem Patres ipsos
 rogaverunt an vellent causam istam è rescri-
 ptis datis discuti, an verò è Canonibus. Et
 ut haberent quod sequerentur, sacrum sy-
 nodum monuerunt se jam praedixisse quid
 Principi videretur. Tunc Synodus in liberam
 illam vocem constanter erupit: *Contra
 regulas Pragmaticum nihil valebit. Regula Pa-
 trum teneant.* Et à iudicibus iterum interpel-
 lata an liceret rescripto Principis *aliena Ec-
 clesiae jura ab aliis Episcopis averti*, respondit
 hoc non licere secundum Canones.

II. Relecto itaque Nicenae Synodi ca-
 none, qui singulis provinciis unum tantum
 Metropolitanum praesse decrevit, à quo
 Episcoporum ordinationes penderent, de
 Concilij totius sententia Iudices pronun-
 tiant Photium Tyriorum metropoleos Epi-
 scopum omnem potestatem ordinatio-
 num in civitatibus Phœniciae primae habitu-
 rum, Eustathium verò Berytensem nihil
 novi juris è pragmatica forma sibi vindica-
 turum. Quod iudicium acclamationibus
 suis Synodus Chalcedonensis profecuta est.
 Vnde si quis penitus cognitionis hujus or-
 dinem inspiciat, nullo negotio colliget le-
 ges canonibus ad verfas nullius esse momen-
 ti, cum in eam sententiam Marcianus Prin-
 cept & Synodus consentiant. Quae regula
 locum habet in specie proposita, scilicet in
 iis quae Ecclesiarum ordinationes respi-
 ciunt, vel si quis velit eam ad alios casus
 porrigere, ad eos tantum extendere oportet
 quibus Canonum disciplina merè eccle-
 siastica continetur. Deinde adverteret, syno-
 dum non usurpare potestatem legem latam
 à Principe antiquandi. Etenim prius à Mar-
 ciano abrogata erat, & à Iudicibus de man-
 dato Principis edictum fuerat, Imperatori
 placere ut episcopalia negotia canonibus,
 non legibus, regantur. quam sententiam
 Synodus non prompsit, sed amplexa est.
 Itaque arbitrium revocatae legis penes Prin-
 cipem integrum mansit.

III. Quinimò cum de rescripto Theo-
 dosij in irritum mittendo & de restituenda
 Photio juris antiqui possessione actum est,
 Iudices ex sententia synodi, attamen Iudices,
 iudicium reddiderunt. Quod tamen
 facere non tentarunt, cum in eadem causa
 suborta est quaestio merè spiritualis, scilicet
 de ordinationibus Episcoporum à Phorio
 Tyrensi peractis in iis civitatibus quae à Ty-
 riorum Ecclesia avulsae, Ecclesiae Beryti
 erant tributae. Etenim ab hac cognitione,
 quia disceptatio canonica erat, & de ordi-
 nibus ecclesiasticis agebatur, Iudices om-
 nino abstinerunt. Interlocuti quidem sunt,
 de episcopis ordinatis à Photio, amotis ve-
 rò ab Eustathio, & ad presbyteratum de-
 jectis, quid videretur sanctae synodo: quae
 respondit illos in Episcoporum numero esse
 habendos, cum manus impositionem à
 Metropolita suscepissent. Sed magistratus
 hac de re pronuntiare noluerunt. *De his, in-
 quunt, finaliter decernere ac definire, sancta
 est synodi.* Et statim Legati Romanae sedis,
 Anatolius Constantinopolis, Maximus An-
 tiochiae, Iuvenalis Hierosolymorum, Tha-
 lassius Caesareae Cappadociae, Eusebius An-
 cyrae Galatiae Episcopi, sententiis ex ordine

I. un. C. de Me-
 trop. Beryti.

Conc. Chal.
 Act. 4.
 Συνοδος ἁγία
 ἐν τῇ πόλει
 Κωνσταντινῆς
 ἐπὶ τῆς ἐπι-
 σκοπίας τοῦ
 ἁγίου Πνεύματος
 καὶ τῆς ἐπι-
 σκοπίας τοῦ
 ἁγίου Πνεύματος
 ἐπὶ τῆς ἐπι-
 σκοπίας τοῦ
 ἁγίου Πνεύματος
 ἐπὶ τῆς ἐπι-
 σκοπίας τοῦ
 ἁγίου Πνεύματος

Τῆς ἐπι-
 σκοπίας τοῦ
 ἁγίου Πνεύματος
 ἐπὶ τῆς ἐπι-
 σκοπίας τοῦ
 ἁγίου Πνεύματος
 ἐπὶ τῆς ἐπι-
 σκοπίας τοῦ
 ἁγίου Πνεύματος
 ἐπὶ τῆς ἐπι-
 σκοπίας τοῦ
 ἁγίου Πνεύματος
 ἐπὶ τῆς ἐπι-
 σκοπίας τοῦ
 ἁγίου Πνεύματος

Κατὰ τὴν ἐπι-
 σκοπία τοῦ
 ἁγίου Πνεύματος
 ἐπὶ τῆς ἐπι-
 σκοπίας τοῦ
 ἁγίου Πνεύματος
 ἐπὶ τῆς ἐπι-
 σκοπίας τοῦ
 ἁγίου Πνεύματος
 ἐπὶ τῆς ἐπι-
 σκοπίας τοῦ
 ἁγίου Πνεύματος
 ἐπὶ τῆς ἐπι-
 σκοπίας τοῦ
 ἁγίου Πνεύματος

τὴν ἐπι-
 σκοπία τοῦ
 ἁγίου Πνεύματος
 ἐπὶ τῆς ἐπι-
 σκοπίας τοῦ
 ἁγίου Πνεύματος